

KAYNAK

BALIKESİR HALKEVİ

İÇİNDEKİLER

- Halkeplerinin 9 uncu (8) — Bağıçlı
Yıldönümü münase- Refet Onurlu
betiyle (10) — Yusuf Fakir
Babamın Ruhuna (Şiir) Ali Özeller
Bir ölüm için (Şiir) (12) — Balıkesir
Refik Fikret Sağlar
Osmanlı Türklerinin (13) — Konferanslar
Rumeli Gecisi (14) — 17.18
Ekrem Cavuldur
Halkevi (16) — Köylü Öymeler
Agni Güler
Bir Genç Kızın (18) — Yavaşlar ve Savaş
Baliha Isın
Hatıra Defterinden (19) — M. Yalçiner
Hülya (Şiir)
Halkevinde geni seçim (20) —
Yurtta Bahar (21) — Gönen: S. Vecdi Bora

Sayı: 98

19 - Mart - 1941

Evimizin Neşrettiği

KİTAPLAR

- 1) — Halkevimizin sekiz aylık çalışması
- 2) — Köy kitabı
- 3) — Öz Türkçe adlar.
- 4) — Çepniler,
- 5) — Halk inanmaları,
- 6) — Özel görenek ve inanmalar,
- 7) — Atalar Sözü
- 8) — Bağcılık,
- 9) — Verem,
- 10) — Yusuf Fakih,
- 11) — Yurdum için,
- 12) — Balıkesir Coğrafyası,
- 13) — Konferanslar
- 14) — 17,18 inci asırlarda Balıkesir şehir hayatı,
- 15) — Köylü Ormandan nasıl faydalanır,
- 16) — 19 Mayıs,
- 17) — Yağcılar ve Savaş-tepe mânileri.
- 18) — Öz Ses ve Zevk kaynaklarımız.
- 19) — Balıkesir ve civarında Yürük ve Türkmenler.
- 20) — Türkiyede Su ve Ağaç meselesi
- 21) — Uygurlar ve Uygur Medeniyeti

İYESİ

T. F. SILAY

KAYNAK

BALIKESİR HALKEVİ

Yayın Direktörü

ABDİ

Ağabeyoğlu

SAYI: 98

19 - 3 - 1941

YIL: 9

Halkevlerinin Dokuzuncu Yıldöüümü Münasebetiyle

Bu nutuk 23 Şubat 941 de Halkevleri-nin kuruluş töreninde Lise Tarih Mu-allimi REFET ONURLU tarafından söylenmiştir.

Sayın arkadaşlar,
Bugün Halkevleri kuruluşunun dokuzuncu yıl dönümünü kutlu-luyoruz. Bizimle beraber yurdu-muzun muhtelif köşelerinde da-ha 379 Halkevi ve 141 Halkoda-sı bu kutlama törenine iştirak etmektedir. Bu münasebetle hu-zurunuzda Halkevleri hakkında bir kaç söz söylemek vazifesini deruhte etmiş olmakla bahtiya-rım.

Malûmunuz olduğu veçhile İs-tiklâl savaşı sırasında tecelli eden Millî hâkimiyet varlığını muha-faza ve idame hususunda önüne çıkan bütün engelleri, güçlükleri yenmiş, ortadan kaldırmış, ma-zinin tam tasfiyesini yapmış ve istikbali için icap eden bütün tedbirleri almıştır. Millî irade; kendisine büyük engel teş-kil eden ve kendisiyle kabili te-lif olmıyan saltanatı ve halifelîği devirdikten sonra Türkiyeyi asrî bir devlet ve Türk içtimai heyetini asrî ve müttekâmil bir

cemiyet halinde kısa bir zaman-da yükseltmeğe başlamış ve ilk iş olarak Cumhuriyet rejimini kur-muştur. Memlekette Cumhuriyet rejimini kuvvetlendirmek, kök-lendirmek millî iradenin esas gayesi olmuş ve bu iş, hepimi-zin malûmu olan serî halinde yapılan inkılâplar sayesinde mu-vaffakiyetle başarılmıştır.

Millî hâkimiyet, herşeyden ön-ee Millî iradenin tam ve mükem-mel şekilde taazzur ve tekevvü-nünü icap ettirdiğine göre Millî iradenin sahibi olan Türk mille-tinin de inkısaımsız, infiradsız yekpare bir halde bulunması bir zarurettir. Türk milletin es-a-sen bir olan vücudu gibi kafası ve gönlü de aynı suretle bir olmalıdır. Kafanın düşüncelerile gönlün temayüllerinin ayrı ayrı olması hareketlerde, itiratsızlık, insicamsızlık ve binnetice tered-düt buhran ve nihayet zaaf do-ğurur. Bu hal hiç şüphesiz vü-cudun kuvveden fiile koyacağı

1491 - 116M - 91

Sayısı 15 kuruştur

Türkili Matbaası - Balıkesir

aksiyonu sıfıra müncer kılar. Bir tek cümle ile fikir ve temayül ayrılığı iradeyi zayıflatıp onu hiç bir şey yapamaz hale koyar. İşte bu hakikat; Millî Tarihi mizin en parlak sahifelerini dolduran Ebedî Şefimiz ATATURK görmüş « Düşmanı yurddan atarak milletin hakikî istikbalini kazandıran » Müdafaai Hukuk teşkilâtının bir parti halinde taazuvunu düşünmüş ve fakat 18 Kânunsanî 1923 de İzmirdeki hasbihalinde bu partinin « Bütün millet ferdlerinin fikir ve emellerinin hülasası » olacağını söylemiştir. Biraz sonra 7 Şubat 1923 de de Balıkesirimizdeki hasbi halinde bu fikire temas ederek « Milletın siyasî partilerin çatışmasından çok canı yanmış olduğunu, başka memleketlerde partilerin sınıf menfaatlerini muhafaza için kurulduğunu ve bizde güya ayrı ayrı sınıflar varmış gibi teessüs eden partiler yüzünden malûm olan acıklı neticelere şahit olduğumuzu ve halbuki Halk Partisi dediğimiz zaman bunun içinde vatandaşların bir kısmı değil bütün millet dahil olacağını » açık şekilde anlatmıştır.

İkinci Büyük Millet Meclisi zamanında kurulan ve Cumhuriyet Halk Partisi adını alan milletin bütün ferdlerine şamil olan Partimiz bu ad altında 15-20 Teşrin-evvel 1927 de ilk toplantısını yapmış ve nihayet 10 Mayıs 1931 deki toplantısında da hepimizce malûm olan ve bu gün milletin kafa, gönül ve vücud birliğini temin eden Altı Okla gösterdiği-

miz altı ana prensibi tamamlamıştır.

Bu gün dünyanın bu buhranlı zamanında büyük şükran ve iftiharla görüyoruz ki Ebedî Şefin kurduğu kuvvetli prensiplere ve milletin itimadına dayanan C. H. Partimiz şu veya bu sınıf veya temayülün topluluğu değil, milletin, halkın bizzat kendi topluluğudur, Türk milletinin kendi tazazurudur. Türk milletinin istiklâlinin zâminidir.

Bu gün Partimiz sayesinde memleket tek kafa, tek kalp ve tek vücut halinde bulunuyor ve bu vaziyette engin ve şehametle dolu mazisine iftihar ve gururla, açık istikbaline emniyet ve ümitle bakıyor, iradesine mutlak surette sahip göksünü kabartmış mazisi gibi kahraman ayakta duruyor.

Sayın arkadaşlar,

Bu gün yurdumuzda iftiharla gördüğümüz millî birlik, ba ka memleketlerde olduğu gibi bir otomatizm veya alelade politika yapan bir Parti faaliyetile meydana gelmemiştir. Bunda milletimizin yaradılışı, bünyesi, şûurlaşması ve Şeflerimizin samimiyet ve fedakârlığı mühim rol oynamıştır.

Partimiz memlekette hiç bir zaman başka memleketlerde olduğu gibi parti parti içindir diyerek çalışmamıştır. Bilakis Parti Halk içindir Parti memleket içindir diyerek millet için çalışmıştır. Mesaisinde hiç bir memleketi örnek ittihaz etmemiş, yalnız milletimizin ve memleketimizi-

zin bünye, istidat ve mellerini esas tutmuş ve bu bünyeyi sağlamlaştırmak, bu istidatları inkişaf ettirmek, bu temayüllere doğru ve tek bir istikamet vermek suretile Türk milletini maddî ve manevî ideal asrî şeklinde yükseltmeğe gayret etmiştir.

Sayın arkadaşlarım,

Parti, işte arzettiğim bu düşünce ile büyük bir azimle çalışırken gayenin hululü için muhtelif yollar arasında Halk terbiyesi yolunu kabul etmiş ve bunu bir vazife olarak yüklenerek kendi teşkilâtına bağlanmıştır. 931 Parti kongresinde kabul olunan bu halk terbiyesi için 932 Şubatından itibaren yurdun her tarafında şu anda çatısı altında toplandığımız Halkevlerini kurmuştur. 932 yılı zarfında açılan Halkevlerinin sayısı 34 iken bu gün bu kuruluşun dokuzuncu yıldönümünde Türkiyede Halkevlerinin sayısı 379'a çıkmıştır. Bundan başka inkilâp şubesinin aydınlığının yurdun en ücra köşelerine kadar nüfuzu maksadile Köy, Nahiye gibi yerlerde de daha küçük mikyasta 141 Halk odası açılmıştır. Heyet umumiyesile Halk terbiyesi için kurulan Partinin bu kültür organlarının sayısı bu gün 520'ye balığ olmuştur.

Halkımızın bedence, zihince inkişafı, yeni ideailere intibakı ve fikrî ve içtimai kalkınması hulâsa içtimai heyetimizin sari bir tarzda yükselmesi C.H. Partisinin yegâne emelidir. Partimizin nizamnamesinde görülen ve bugün

teşkilâtı esasıyemize bile geçmiş olan altı umde (Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Lâiklik, Devletçilik ve İnkilâpçılık) milletimizi hakikaten siyasi olduğu kadar içtimai sahada da modern tarzda olgunlaştıracak ana prensiplerdir. İşte zaten millet ve memleket için konan bu prensiplerin halk tarafından anlaşılması, hazmı ve temsili lâzımdır. Bunun için en emin vasıta bugünkü Halkevlerimizdir. Halkevleri bu vazifesini fertlerin kalitesini yükseltmek ve yükselttiği kaliteleri çoğaltmak suretile yapar. Bu suretle esasen fertlerden müteşekkil olan cemiyet, kalitesi yüksek olan fertler sayesinde yüksek kalite kazanır, ahenkli muvazeli, insicamlı ve birlikli olur. İşte kitleyi teşkil eden halk bu kaliteye erişince kemalini bulmuş ve en yüksek idealleri tahakkuk ettirecek bir kabiliyet kazanmış olur.

Sayın yurddaşlarım,

Halkevlerimiz bu gayesini Dil ve edebiyat, güzel sanatlar, temsil spor, sosyal yardım, Halk dersaneleri ve kurslar, Kütüphane ve yayın, Köycülük, tarih ve müze kollarile tahakkuk ettirmeğe, çalışmaktadır. Bu dokuz kol ile Halkevleri tam teşkilâtli bir halk okulu mahiyetini göstermektedir. Bu halk okulunda vatandaş Türk inkilâbını ve bunun halkçı mahiyetini anlar, kendi bilgi ve zevk seviyesini yükseltir, çalışkanlık ve fedakârlık örnekleri görerek ahlak ve faziletce de yükselir. Halkevleri muhtelif sev-

iye, meslek ve yaştan olan bütün vatandaşları hiç bir fark gözetmeden bir araya toplayıp onları istediğinden, resmi mekteklerden ziyade bütün kitlenin yükselmesi hususuna imkân verir.

Halkevlerinde fert yalnız kendisi öğrenmek, kendisi anlamak, kendi seviyesini yükseltmek değil aynı zamanda bildiklerini öğretmek, anlatmak ve kendi seviyesini göstermek suretile kitle seviyesinin yükselmesinde de rol alır. Binaenaleyh Halkevleri bilgi, anlayış ve seviye itibarile vatandaşları bir talebe gibi yetiştirirken hemde bilgili, anlayışlı ve seviyeleri tam ve vatandaşların istidad ve kabiliyetlerinin inkişaflarına ve çalışma heveskârlarının, çoğalmasına imkân vereerek onları bir halk mürebisi, bir halk profesörü, bir içtimai halk doktoru olarak yetiştir.

Memleketimizde herhangi bir sebeple tahsil dışında kalmış vatandaşlar nekadarkı çoksa kendi fikri mahsüllerini, Kabiliyet ve hünerlerini gösterecek inkişaf ettirecek, Cemiyette mühim roller oynayacak vatandaşlar da az değildir. Faziletli, sıkıngan, çekingen bu heveskâr ve iatidatlı vatandaşlar ancak Halkevlerinde istidatlarını inkişaf ettirirler, İşte Halk evleri öğrenenlerle, öğretmenleri parti disiplini ile yükseltir ve inkişaf ettirir Binaenaleyh halkevlerimiz yurdumuzda bir çok değerlerin belirmesine, gelişmesine ve bütün memlekete mal olmasına da âmil olmaktadır.

dırlar.

Bu suretle halkevlerimizin, bilgi verici, seviye yaratıcı, istidatları teşvik ile memlekete nafi şekilde yetiştirici vasıflarına aynı ülkü etrafında bütün yurtdaşları toplayıcı vasıflarını da ilâve etmek lâzımdır. Memleketimizde her nekadarkı içtimai hiç bir sınıf yoksa da nede olsa iki yurtdaş arasında tahsil farkının doğurduğu bir mesafe mevcuttur.

Bu mesafeyi sıfıra indirerek münevverle halkı sıkı bir temas getiren ve onları birbirleriyle koklaştıran, gönüllerini bir eden ve aynı ölküye bağlayan müessesenin bu kültür organı halkevleridir.

Eski zamanın fertleri tahsil görmüş, tahsil görmemiş tarzında tasnifinin bu günkü modern ve demokrat Türkiye de artık yoktur. Münevver kendi bilgi, görenek ve seviyesini bir kast imtiyazı gibi kıskançlıkla saklamıyacak bu halkevinde bütün müktesibat ile üzerine düşen vazifeyi yerine getirmek için hizmet alacaktır.

Bu itibarla halkevleri muhtelif seviyede, muhtelif mesleklerle mensup vatandaşların tanışması fikir ve zevk mubadelesi yapması ve bilhassa halk ile münevver tabaka arasında ki boşlukların doldurulması hususunda çok mühim kaynaştırıcı bir organdır.

Halkevlerinin açtığı kurslar, dershaneler, kütüphaneler, resim vesair sergiler, neşrettiği yazılar, tertip ettiği konferanslar,

BABAMIN RUHUNA

Kurtların yediği temiz, nur yüzün
Artık hayalimde silindi baba.
Boynu bükülen bir bahtsız öksüzün
Yokluğunla kalbi, delindi baba.

Bir yanda atlanmış adsız mezarın
Bir yanda çocuğun, bir yanda karın
Çiçeği kokmıyan bu ilkbaharın
Sensiz, rüzgârına derd sindi baba.

Yerini bir varlık, dolduramıyor
Ömrün meyvasını olduramıyor
Kuvvetin elemi solduramıyor
Ruhumu okşayan elindi baba.

ALİ ÖZLLER.

toplantılar, temsiller konserler, seyahatlar, spor hareketleri gibi hulusa bütün faaliyet; kadın erkek, tahsil görmüş görmemiş, küçük büyük farkı gözetmeden bütün fertleri bir ölkü etrafında toplamak, onlarda müşterek heyecan, müşterek şuur, müşterek iman yaratmak, sevgi hislerini kuvvetlendirmek partinin perensipleri ve rejimin icaplarına göre beraber çalışmak tek bir kelime ile millî birliği dai-

ma ayakta tutmak gayesine matuftur. Sözlerimi bitirirken burada iki vecizeyi hatırlatmak isterim:

«Ne mutlu Türküm diyene».

«Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz» Bize bu ölküyü veren bizi birbirimize kaynaştıran büyüklerimizi şükranla anmanın mukaddes bir vazife olduğunu son söz olarak söylemeliyim.

REFET ONURLU

BİR ÖLÜM İÇİN (*)

Bay Sadık Denizin Eşi için

Nihayet seni de göz göre göre
Bir seccade gibi serdiler yere

Zannetme toprağa biz Verdik seni
Biz Candan gönülden severdik seni

Kuş sesi değil bu, senin sesindir
Açılan gül Çiçekler, gül hevesindir
Bu rüzgârlar desem, hep nefesindir

Doğrusu yıkılır yapı değildin
Öksüze kapanır kapu değildin

Hulâsa Ömrümüz bir yanık satır

Mezar taşında

Sanırım ağlamak şimdi yaraşır
Böyle bir mukaddes mezar başında

Refik Fikret Sağnak

[*] Mart ayı içinde Vefat eden halkevimiz reisi sayın Sadık Denizin refikaları Bayan İffet Deniz için yazılan bu şiiri Kaynak sayfelerine derç ediyoruz . sayın reisimize baş sağlığı ve merhumeye de allahdan mağfiret dileriz.

KAYNAK

Tarih Tedkikleri

Osmanlı Türklerinin Rumeli Geçışı

Yazan: Ekrem Çavuldur

— II —

Hakim noktalarına kurdurduğu bekleme kulesi ve içlerine yerleştirdiği Türk erleriyle ölüme mahkûm etmiş olduğu (İznık) ve (Bursa) kalelerinden ikinci sinin fethedildiğini duyan ve yahut gören Osman Gazi, gözlerini hayata yummuş; yerine küçük oğlu Orhan geçmişti. (726) — 1326) [1]

Birinci yazıda zikrettiğimiz vehçile Osmanlı Türkleri Mar-maradenizi sahillerine ayak bastıkları anlarda İmralı (Besbikos) adasını zaptetmek mecburiyetinde kaldıkları zaman gemi tedarikinden ziyade bir donanma düzmek lüzumunu hisetmişlerdi.

Bu işe memur olan Emir Ali (2) tarafından vücuda getirilen

hafif tertip Osmanlı donanması, babasının yerine hazırlanmak için bir kaç yıldanberi Türk ordusunun başında bulunarak bir çok beldeler fetheden Orhanın [3] sevkile (721 1321) tarihinde Osmanlı Türklerinin Rumelinin Trakya sahillerine çıkarmış, iki yıla yakın uzun bir müddet doğu Trakyasını Türk nüfuzunda bırakmış, imparatorluğun malime-nabüni kurutacak derecede mu-

[3] Bu herekâtın osman gazinin sağlığında ona müsteşar ve halef olan büyük oğlu Alâüddin bey tarafından icra edilmiş olduğu Bay Hüseyin Hüsametinin Türk tarih encümeni mecmualarındaki Alâüddin bey yazlarından istidlâl olunmaktadır.

[1] Fethi tarihinde olduğu gibi Bu rivayetteki ihtilâfın eskiliği Aşık paşa Zadenin tarihinde Kullanıldığı ifadaden anlaşılmaktadır. (yazma sahife: 28) Bursanın fethi akabinde ölümü bekler bir hâlde Söğütde bulunması daha Kuvvetidir.

[2] Hamerin (Kitap 2 , sayıfe: 100) Aykut Alpın oğlu ve Demirtaş Paşanın pederi olarak gösterdiği (Kitap 3 sayıfe: 114 Emir Ali, Kuyudu vakfiyeye istinaden Osmanlı tarihinin

mebadisindeki mechuliyetleri tenvir hususunda kuvvetili muhakemeler yürüten Amasya tarihinin meşhur müellifi Hüseyin Hüsamet, Ali bey bini Ahmet ağa olarak kaydetmetedir. (Türk tarih encümeni mecmuası, sahife 130-131) Alâüddin bey bini Osman gazinin 733 Hicret tarihli vakfiyesi Şahitleri arasındada Emir Ali bini Ahmet ağa görülmektedir. (Aynı mahaz, sayıfe: 208)

zayakaya düşürmüştü. [4]

Orhan, saltanatının ikinci yılında babasının yirmibeş yıl önce birinci Koyunhisar harbinde Bizans imparatorluğu ordusuna karşı kazandığı zafer neticesinde İstanbul boğazının istavroz mevkiinden başlayarak Kilya ve Anadolu sahillerine ilerlemiş olduğu halde İzmit kalesini sükut ettirememiş bulunduğunu göreyerek İzmit kalesini arkadan dolaşıp bu kale üzerine saldırdı.

İkinci Koyunhisar zaferiyle Bizans imparatoru İhtiyar Andrikosun Osman zamanında Mogul hakanlarına pişkeş çektiği perenses Mariyi, kaleyi müdafaa eden kardeşi Kaloyaninin helâki ni gördükten sonra, İzmiti kendi ve tabii olanların mal ve canını sıyanet şartile teslim mecbur etmişti [5]

Ormanlarının denize yakınlığı

[4] Hamer devleti osmaniye tarihi dördüncü Kitap, sayife 149. Bu yazının Mahazları ekseriyetle Hamer tarihinin Bizans ve garp tarihlerine istinaden yazmış olduğu Türklerin Avrupa ilk müurları unvanlı faslı mahsus olacaktı. yalnız Kitap ve sayife numaraları yerlerinde gösterilecektir.

[5] Hamer tarihi, Kitap 2. sayife 102-103; Kitap 3 sayife 114-115. yalnız Hamer ile Aşık paşa zade arasında bu iki Koyunhisar muharebelerinde ihtilâf vardır. Aşık paşa zade birinci muharebenin Bursa tekvurunun etrafındaki tekvurlarla, birlikte teşkil ettiği müttehit bir kuvvetle Osmanın 702 Hicret tarihinde yaptığı ve galebe çal-

ve nakliyatının kolaylığı itibarile o zaman Bizanslıların en mühim tersanesi olan bu belde ve havallisinin Türkler tarafından ele geçilmesi imparatorluğu telâşe düşürmüs isede Orhanın Üsküdar sahillerine kadar ilerlemesine mani olunamamıştır.

İzmit tersanesinin âmirliği ve o civarda kendi namına izafe

diği (Dinoz) namını alan Harp olduğunu iddia ediyor. (yazma sayife 200) ve bu Harpde osmanın yeğeni Aydoğdunun Koyunhisar Kurbünde vurulduğunu ve mezarının hasta otların şifası için ziyarete bulunulduğunu ifade eyliyor Hamer ise birinci Koyunhisar harbinin İzmit civarında Koyunhisar kurbünde imparatorun Hassa kumandanı Mozalo namındaki Eteryarkının Osmana mağlûp olduğunu ve Aydoğdunun bu muharebede ziyaa uğradığını Koyunhisar kurbünde yol kenarına gömüldüğümü ve şifa meselesini aynen tarihine derç etmektedir. (Kitap 2 sahife 99) İkinci Koyunhisar harbinde: Aşık paşaya göre İzmit kalesi iki kısım: Derenin içindeki kale İstanbul tekvuruna taallûku olan (yelkonda) adlı bir kadına; yukarı sırttaki kale, buna Aşık paşa zadenin yazdığı zamanda Koyunhisar derlermiş Kadının kardeşi (Kalyon) müdafaasında imiş bu vurulmuş Kadın teslim olmuş Kadın aynı zamanda (yalakova) sının Hakimi bulunuyormuş. (yazma sahife: 34 Hamere görs Kadın Maridir.

Bu rivayetlerden her iki muharebenin muhtelif tarihlerde ayrı ayrı yerlerde (birinci İzmit civarındaki Koyunhisar kurbünde, ikincisinin İzmitdeki Koyunhisarında ceriyan ettiği tahakkuk etmektedir.

olunan beldenin tımarı, Kara Mürsele verilmişti. [6] Bu Türk erinin maydana koyduğu donanma mürettebatından bir tip, Hamerin meşhur tarihini yazdığı anlarda bile kendi namını taşıyordu.

Osmanlı Türklerinin İzmit ve havallisini işgal ile uğraştığı sıralarda dedesine karşı isyan durumunda olan genç Andirnikos, İhtiyar Andirenikosun ittifak etmiş olduğu Osmanlı Türklerle, onların müttefiki bulunan Cinevizlerin aleyhine olarak Saruhan ve Aydın beyleriyle ittifak etti; bu sayede Midilli ve Sakız adalarını Lâtinlerin ellerinden almak için bu adaları muhasaraya muvafak olabildi.

Aynı zamanda İzmit ve havallisini Türklerin eline düşmesi dolayısıyla hasıl olan yeisden istifade edip ihtiyarı hapise atara kimparatorluk sandaliyesine müstakilen oturmağa da mazhar olmuştu.

Orhanın, iniği tazyik etmesi, Bizans imparatorluğunu temelli telâşe düşürdü. Genç imparator,

[6] Kara Mürsel Osman gazinin ümerasından ve Akçakocanın arkadaşlarındandır. (Hamer, Kitap3, sahife: 113-114) Hayrullah tarihine göre Ertuğrulun da arkadaşısıdır. (Kitap1, sayife: 91) bu mubalığa olsa gerek. Ertuğrulun birinci Alâüddin Şelcukiye tatarlara karşı yardımile İzmit Kalesinin fethi tarihi arasında yüz senelik bir mesafe vardır.

İhtiyar Bizans ordusunu güç halile Maltepeye kadar sürükli yebilmişti.

Bizans vakamezi Gragora ve büyük Deomstik Kante Közenin uydurdukları — ve müverrih Hameri sinirlendiren — yalan kahramanlıklar, Hamerin şanı mazisini yat eylediği bu orduyu mağlubiyetten kurtaramadı; yaralanmış olan imparatorile beraber Hamere göre «sanaatı harhe kâmilten bigâne»! Türk ordusu önünde anadoluyu terk ederek bizans suları içerisine kapanmağa mecbur kaldı. 731—1331 [7]

Bizanslıların uğradığı bu kahkari mağlubiyet, Orhanı (İznik) kalesine sahip kılmakla beraber marmara denizinin şimali şaki sahillerile Karadeniz boğazının şark kıyılarına hakim bir vaziyete koymuştu.

Yeni imparator, iki Türkmen beyile yaptığı yukarıda sözü geçen ittifaktan başka bir şekilde istifade edemedi! Bu anlaşmayı gören Osmanlı Türkleri, Karesi beyile ittifak ederek Karesi donanmasının muavenetile Trakya sahillerine daha müessirtaarruzlarda bulunuyordu [8]

Bundan tevahhuş eden genç Andrenikos, Osmanlı Türkleriyle

[7] Hamer, Kitap 3 sahife: 125,126, 127,128,129

[8] Hamer tarihi, Kitap4, sahife 150

barışmak istemiş ise de Saruhan ve Aydın Türklerinin ve Karasi oğullarının Rumeli sahillerine saldırıları karşısında kalmıştır. [9]

Bizans imparatoru, ihtiyar Andirnikosun ölümünden bir yıl sonra Foça önlerine giderek Cınevizliler ve Osmanlı Türkleri aleyhine Saruhan ve Aydın beyleriyle yeni bir anlaşmaya girişti. 737.1336

Bu anlaşma Orhanı yine imparatorun düşmanlarıyla birleşmeye sevk etmişti; fakat bu defa Osmanlı Türklerinin müttefiki olarak diğer bir Türk hükûmeti yoktu. Birinci ittifaka karşı hareketinde Karasi beyin hükûmetindeki anarşiyi görmüş olan Orhan, bu tarihte Bizans hükûmetine karşı Karadeniz boğazındaki hakimiyetini Akdeniz boğazında da ikame edebilmek için Karasi ilinin işgalini kuvveden feile çıkarmış bir durumda bulunuyordu.

Bunun içindir ki Bizans imparatoru genç Andirnikos, doğrudan doğruya Osmanlı Türklerine taarruz edebilecek bir durumda bulunmayan müttefiklerinden ümidi keserek Osmanlı Türklerine el uzatmak mecburiyetinde kalmış; Bu musaliha «Osmanlı padişahının Karasi üzerine donanma göndermesile takviye

edilmiş» dir. 1337 [10]

Hamerin mehz göstermeksin Bizans menabından naklettiği bu rivayetten anlayabildiğimize göre hicret tarihinin 738 senesinde aktedilen bu musaliha, henüz Osmanlı Türklerine teslim olmıyan Marmara sahillerindeki Karasi oğlu Demirhana ait memleketlere karşı, Orhan donanmasının serbest olarak hareket etmesine Bizans imparatoru tarafından muvafakat edilmesini tammun ediyordu.

Osmanlı Türklerinin bu hareketdeki muvaffakiyeti de pek çabuk husule gelmiş olmalı ki aynı müverrihin (Hamer) Gragoras ve Kanteközenen nakleyletiğine göre Osmanlı donanması, ümit edilemeyecek kadar kısa bir müddet sonra imparatorluğun Trakya sahillerine yükleniyorsa da kendisinden daha kuvvetli olan ve mahir ellerde bulunan Bizans donanmasına mağlup oluyor.

Türk beyleriyle muahede ve musalâhada kararsızlık gösteren genç Andirnikos, bu galebesine rağmen az bir müddet geçince Orhanla tevdidi musalâkaya baş vurdu. Bunu gören Saruhan bey aralarındaki muahedeye riayet etmiyerek sevk eylediği bir donanma ile (Kersenos) sahil-

lerine taarruz ederek bu havalıyı alt üst etmişti. Bu donanmanın kumadanı Karesi oğlu Yahşi beydi.

Büyük Domistik Kanteküzen tarafından (kendi rivayetine göre) mağlup edilmiş olan Yahşi ile — bir daha imparatorluk arazisine taarruz etmiyeceğini taahhüt edinmesi üzerine — musalâhaya Kanteközen muvafakat eylemişti. 1341 [11]

1341 yılında imparator genç Andirenikosun öldüğünü; yerine Kanteközenin vesayeti altında küçük yaşdaki oğlu yani Palaoloğun geçtiğini ve bu tarihten sonra Karasi oğlu Yahşi beyin nam ve nişanının kalmadığını görüyoruz. [12]

Orhan 1342 yılında bambaşka bir sahne ile karşılaşılıyor. Bizans imparatorluğu, kendisini ihata eden islâm ve Hristiyan küçük küçük hükûmetlerin savletleri muvacehesinde harici bir zaaf eseri göstermekte iken bu defa dahilinde başlayan saltanat rekabeti yüzünden iki kısma ayrılmış bir durumda bulunuyordu.

[11] Hamer, Kitap,4 sahife 155 Hamerin onbirinci Türk geçişinde kullandığı ifadelerden Karasi oğlu Yahşinin Bergama elinden alındıktan sonra Saruhanbeye iltica etmiş olduğu ve yahutta bu geçişte onunla teşriki mesai eylediği anlaşılmaktadır.

[12] Mukrimin Halil, düsturnamei Enveri methali, sahife 60, Haşiye 1.

Amiral Apakokos, Patrik ile birleşerek Yâninin anasını kandırmışlar; vasi büyük Domestik Kanteközen aleyhine yüklenmişlerdi.

Hayatını kurtarmak için vazifesini terk ederek Dimetokaya giden Kanteközen, ihtirasatını yenemiyerek imparatorluğunu ilân etmiş ise de imparatorluğun komşusu olan Hristiyan hükûmdarlarından ve Rumeli halkının bir kısmından ümit ettiği yardımı bulamayınca ihtiyar ve genç Andirenikoların zamanlarındaki Foça mülakatlarında dost edindiği Aydın oğullarından Umurbeyin yardımını diledi. Buna mukabil imparatoriçe Anna, Saruhan beyle ittifak etmişti. Buna rağmen 1345 yılı içinde her iki tarafta izdivaç teklifile Orhana el uzatmak mecburiyetinde kaldı.

Dört sene süren bu dahili mücadele esnasında Osmanlı Türklerinin oynadığı rol, netice itibarile pek ince idi. Komşuları olan Türk Hükûmetleri ile herhangi bir mücadeleye girişmekle beraber her iki hasımı birleştirerek tekrar Bizans imparatorluğu tahtına müsterek bir surette — oturtmağa muaffak olan bu rol; ihtiyar Orhan ile pek genç yaşta bulunan yani Palaoloğlu, Kante Közinosa damat yapılarak birbirine zıt âmâl taşıyan bu üç şahsiyetin akrabalığını temin ediveren keskin bir siyaset teşkil etmişti.

[9] Hamer, Kitap,4 sahife 151,152

[10] Hamer, Kitap,4 sahife 153

HALKEVİ

AVNİ GÜLER

Yurdumuzun içinde yer yer yükselen bilgi anıtlarının bu yılda bir çok halkevleri ve halk odaları açılarak çoğalmasa bizleri ne kadar sevindirmiş olduğunu durmadan çarpan yüreğimin kabaran vurmalarından anıyorum.

Halkın her bakımdan bilgisine kapılarını açan bu yuvalar, aydınlık fışkıran birer ışıldak, bilgi yaratan ve yayan birer kaynaktır.

Yoksuzluktan, öksüzlükten veya basık göreneklerden ötürü akan bilgi pınarlarından gerekli paylarını alamamış bir çok yurtdaşlarımızı çatısı altına alıp ışıklı ve bilgin yurtdaşlarla karşı karşıya getiren ve bilgi alışverişlerine kutsal pazar olan halkevleri yurdumuzun bağrında birer yıldızdır.

Dokuz köşeli olan bu yıldızlar, açık kolları arasına aldığı yurtdaşların kafalarını, beden, kol ve bacaklarını olgunlaştırmak için durmadan dinlenmeden çağlayanlar gibi pırıldıyor, yayılıyor, coşuyor. Yurtdaşlar da bu yıldızların dokuz köşesinde dönerek yaşamak hakkına doğru koşuyor, kıvançla aldığı ışıklarla yaşıyor.

Halk, bu yıldızların içine daldığına: Altı okun deyimine kafasını ve yürüyüşünü uydurarak derinden gelen ulusal öğünlerin ve şanlı dedelerimizin yoktan var ettiği günlerin gülün sesine varlığını veriyor, varlık denizinde yüzüyor, bilgi

göklerinde uçuyor, ve gördüğü duyduğu, emdiği bilimlerle dolup taşarak tatlı duygularını her yana saçıyor.

Türk devriminin her çağında bilgi için ocaklar kurulmuş, evler açılmış ve savaşlar için cirit, mızık, kalkan, ok, kürz oyunları oynanmış medeniyet içinde insanlığa yarayan bütün varlıklar toplanarak acundaki uluslara baştanbaşa örnek olunmuştur.

Dün göklere kadar yükselmiş ve Acunda mertliğiyle tanınmış olan Türk yiğitliği bu günde her alanda gün kadar açık ve parlak olarak kendini göstermekte ve yarın için de inanla yaşamaktadır.

İşte halkevleri, başta gelen birer anıt ve ileriye gören ve gösteren ışıklı birer gözlüktür.

Halkevleri, Halkın ve halkta Halkevlerinin birbirinden ayrılmayan parçası ve etli tırnağıdır.

Kafalarını işletmek, sağlığını sağlamlaştırmak savaşa alışarak şanını yüceltmek, bilgisini ortaya atarak veya bilmediğini öğrenerek bilimlerini yükseltmek ve halk için çalışan halkın yürüdüğü yolların doğruluğunu göstermek için açılması biricik kapı kurulmuş tek olan ancak Halkevleridir. Yaratau ulu ulusa sonsuz saygı, çevrilmiş dört bucağı arasında bulunan bizlere ne mntlu.

Yurtdaş : Koş, öğren, Öğret, bil, bildir, Çalış, güven Öğün.

NOT :

Bu yazı Karışksız öz Türkçedir.

Bir Genç Kızın Hatıra Defterinden

YAZAN: F. Işım

«Bence her şeyden kıymetli olan defterimi yazmak için geceden daha münasip zaman yoktur. Gece güzeldir, en korkuncu bile bir şiir bir ahenk taşır. Sonra, günün vakayini toplamak, hafızadan inbikten geçirir gibi bir bir sıralamak için gecenin sakin ve uzun saatleri ne faydalıdır.

«İşte ay! Tonbalak, sarışın yüzüyle uzaklarda gülümsüyor.

«Penceremden ona ancak iki metre uzakta tahmin edebildiğim küçük bir yıldız var Şair mehtabı kari için yere sermişti. Yere serilen mehtap aslından daha şiirli olduğu halde, gene gökyüzünde sırtıyor. Tahtına, emin bir kraliçe haşmetiyle kurulmuş. O muazzam gururun güzelliğinden her kalem kendine göre bir şeyler çalıyor fakat, mehtap gene müstehzi, gene şiir dolu ve vakurdur.

«Ben, alelusul hatıramı yazacağım, ayı kritik ediyorum. Semalar-daki tahtında, halelerle bezenmiş muhteşem kraliçe.

«Seni de şaşırttım, seni de mest ettim, yazdığın yazılarını unuttun» der gibime geliyor. Seni terk ediyor ve defterimin beklediği hâdisata dönüyorum güzel ay.

«Bu gün yedili gurup gene beraberdik. Asfaltta gezerdik, denize girdik, umum müdür Tarık ağabeyine otomobille dolaştık. Handanın gevezeliğini, Sevil'in maskarallıklarını dinledik. Her zaman, her zamanki - mesut

diyemiyecğim çünkü saadetin zerresini duyduğum yok- velveleli gençlik dolu, gürbüz sıhat'i hayat şehirden uzak, yaz kış yakın akraba çocuklarıyla geçtiğimiz muzevi hayatımız!

Defterimin biribirini takip eden hatıralı okadar yek diğerinin aynıdır ki bazan aynı şeyleri yazmaktan ben bile sıkılır, biribirine benzyene günlerde her hangi bir fevkalâdeliğin zuhurunu o sayfalar için istiyakla beklerim.

»Yerleşmiş kökleşmiş bir kanaatim vardır. Saadet zenginlik değildir, saadet gönül kuzuru değildir. Saadet her günkü yavan, zevksiz bulduğum fakat hakikatte rahat hayatımız değildir. O halde saadet? Onu bu gece, daha doğrusu bu akşam üstü buldum. Bir daha da bırakmıyacağım zanediyorum, mes'udum!...

«Ağustos böcekleri akşamın alaca karanlığında henüz cırlamaya başlamışlardı. Köşkün arka dağ yoluna uzanan duvarı dibinden dalgın dalgın yürüyor dum. Kulağıma birden sessiz içli hıçkırıklar doldu Bakındım. Ta ilerile çitlenbik ağacın'ın kalın gövdesine dayanmış ufacık bir köylü kızı şaşkın etrafa bakınıyor, fasıllı sonra hıçkırıklarla sarsınıyordu Yanına yaklaştım, iri elâ gözleri bu sessizlikte yürüyene koşan bir canlının var olabileceğine şaşmış gibi hayretle açıldı. «Neden ağlıyor-

H Ü L Y A

S alınır uzaklarda oynasırken dalgalar
Bir çocuk neşesile ışıklar adım adım
İçimde bir hülyanın tatlı serinliği var
Gideni gözlerimden akan yaşta aradım.

Baktıkça ağaçlara gördüm ki yaprak sarı
Meğerse doladığım bu mevsim bir baharmış
Uzakta tek bir ümit oyalarken suları
Benide sular gibi avutan hülyalarım...

Dumanlı gözlerimden bir hatıradır aktı
Çarpınarak birkanat uzaklaştı denizden
Ve dalgalar sonunda bir ümidi bıraktı,
Hârelendi sulara son hatıradır birden.

M. YALÇINER

sun küçük» dedim. Güzel bir
telâffuzla « kaybettim onları,
babamı analığımı kabettim» dedi.
Küçük elinin şahadet parmağıyla
beyaz bir şerit gibi karanlıkta
uzayan yolu işaret ediyordu.

— Ta oradan gittiler galiba»
diye ilâve etti. İncecik bileğini
tuttum: Benimle gel, kardeşim
ol u r s u n, bana abla dersin»
dedim. Eli elime sıkıca yapıştı.
Duvar dibinden koşar gibi bahçe
kapısına yaklaştığımız zaman,
küçük kız kalbindeki son ümidi
de kendi kıldı. — İsteselerdi
beni bulurlardı değil mi? dedi.
— Seni bana bıraktılar diye
fısıldadım, benim kadeşimsin,
seni hiç bırakmıyacağım.

Akşam yemeğini geç fakat

oya gibi güzel bir kızla başbaşa
yedim. Deden «nuran senin
küçüklüğünü hatırladım, sana
benzetiyorum ayhanı diyordu.
Yeni kardeşin bir biblo kadar
güzel ve iç açıyordu yanımda.

Odama ilâve edilen karyolasını
da Ayhan yorgun fakat rahat bir
uykuda. Ay fildişi beyazlığında
ki yüzünde ısrarla duruyor.
Küçük yumuk ellerini pike
üzerinde, nefis, bir çocuk, Ay
hancığım çok güzel!

Anlıyorum ki: Köy, yarın, eski-
si gibi boş ve yavan gelmiyecek
bana. Her şey bu geceden itibaren
nurdan bir neşe içinde.

Saadet, saadetten bahsediyor-
dum, buldum artık. Bir parça
iylik edebilmekten büyük saadet
yokmuş sevgili defterim!

Halkevimizde Yeni Seçim

Mart ayı içinde yapılan Halk
evimiz şubeler idare hey'eti
seçimleri neticesinde şubeler sırası
ile aşağıda isimleri yazılı arkadaş-
lar vazife almışlardır.

1 — Dil, Edebiyat şubesi:

Reis — Bay Abdi Ağabey-
oğlu memleket hastahanesi
Kimyageri.

Aza — K. Kâni Akpınarlı Çiftçi

Aza — Bayan Zinnur Erginer
Lise tarih muallimi

Aza — Bay Kemâl Demiray
Lise Türkçe muallimi

Aza — Avni Güler memur

2 — Güzel san'atlar şubesi:

Reis — Bay Kadri Çetin
muallim mektebi muski Muallimi

Aza — Bayan Müeyyet Oskan
Lise muski muallimi

Aza — Bay Sırrı Özbay Mual-
lim mektebi resim muallimi

Aza — Bayan Emine Tülek Ali
şuuri ilkmektebi resim muallimi

Aza — Bay Mahir Gürsel
Muallim mektebi iş muallimi

3 — Temsil şubesi:

Reis — Bay Suat Ünser 6 Ey
lül baş muallimi

Aza — Bay Suat Canvaner
Kadastro fen memuru

Aza — Bayan Meliha Özergin
Alişuuri ilk mektebi muallimi

Aza — Bayan Sevim Oğuztaş

Aza — Bay Nevzat Toğrul
Hacı ilbey ilk mektebi muallimi

4 — Spor şubesi:

Reis — Bay Esat Budakoğlu

Avukat

Aza — Münir Yenal Türkdili
gazetesi muhabiri

Aza — Bay Aziz Tolgar ilk
mektep muallimlerinden

Aza — Sami Keşkek Vilâyet
şifre memuru

Aza — Turgut Erman Serbest
meslek

5 — Sosyal yardım:

Reis — Bay Dr. İhsan Oskay
memleket hastahanesi göz doktoru

Aza — Bay Dr. Ziya Oktav
memleket hastahanesi Kulak
Boğaz Burun doktoru

Aza — Bay Rükneddin Sözer
Noter

Aza — Bay Dr. İlhami Tunca
Doğumevi çocuk doktoru

Aza — Bay Aziz İmanoğlu
Tüccar

6 — Halk dersaneleri ve kursları Ş

Reis — Bay Naci Erçevik
muallim mektebi Fransızca
muallimi

Aza — Bayan Firdevs Korkut
Midhat paşa ilk okulu öğretmenri
nden

Aza — Bay Faik Özçelik Namık
Kemâl ilk mektebi baş muallimi

Aza — Bay Hüseyin Ergin
Lise Fransızca muallimi

Aza — Bayan Semiha Lise İngi-
lizce muallimi

7 — Kitasaray ve yayın Ş:

Reis — Bay Cezmi Tahir
Berktin Lise İngilizce muallimi

Aza — Bay Ömer Teköz

Yurtta Bahar

Açıldı öz yurduma cennetten bir pencere
Mor sümbüller getirdi bahar doğduğum yere
Yeni bir senfoniye besteleyorken dere
Veda ettim gönlümü ezen büyük kedere.

Ovaları kapladı zümrütten yeşil tüller
Lâyetmut aşklarını anlatıyor bülbüller
Bülbüllerin sesiyle uyanıyorken güller
Sevmek sevilme için çırpınıyor gönüller.

Ne fırtına, ne bora, nede yükseklerde kar
Her taraf cennet oldu geldi yurduma bahar.

Göner: Salih Vecdi BORA

Ceza evi müdürü

Aza — Bay Abdülkadir Çadtaç
Kayabey muallimi

Aza — Bay Cemil Ataklı Kaya-
bey baş muallimi

Aza — Bay Rasim Kocabaş
Lise Türkçe muallimi

8 — Köycülük Şubesi:

Reis — Bay Ahmet Kocabıyık
İhşisarlar muhasebesinde

Aza — Bay Cemil Kabakçı
Tüccar

Aza — Bay Raci Keşkek Hüsusi
muhasebede memur

Aza — Bay Rasim Tan Belediye
muhasebecisi

9 — Müze ve Tarih şubesi:

Reis — Bay Reşat Onurlu
Lise Tarih muallimi

Aza — Bay Emiddin Çeliköz
Lise Türkçe muallimi

Aza — Bay Ekrem Çavuldur
Ticaret Odası Baş kâtibi

Aza — Bay Zeki Eroğlu Daimi
encümen baş kâtibi

Aza — Bay Murat Yelkovan
Saatçi

Aza — Bayan Meliha Özgen
muallim mektebi tarih muallimi

Aza — Bayan Sacide Narman
Lise Fizik muallimi

HALKEVLERİ DERGİLERİ

Halkevinin adı	Derginin adı	Kaç günde bir çıktığı
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Taşpınar	»
Amasya	Yeşilirmak	»
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Bafra	Altın Yaprak	Aylık
Balıkesir	Kaynak	»
Bursa	Uludağ	Üç ayda bir
Burdur	Ölker	Aylık
Artvin	Çoruh	İki ayda bir
Denizli	İnanç	Aylık
Diyarbakır	Karacadağ	»
Elaziz	Altan	»
Eminönü	Yeni Türk	»
Eminönü	Halk bilgisi Haberleri	İki ayda bir
Kayseri	Erciyeş	Aylık
Eskişehir	Halkevi	»
Giresun	Aksu	»
Isparta	Ün	»
İzmir	Fikirler	15 günde bir
Kars	Doğuş	Aylık
Konya	Konya	»
Manisa	Gediz	»
Mersin	İçel	»
Merzifon	Taşan	»
Milâs	Yeni Milâs	»
Muğla	Muğla	»
Niğde	Akpınar	»
Niksar	Ölker	»
Trabzon	İnanç	»
Samsun	19 Mayıs	»
Sinop	Dıranaz	»
Sivas	Orta yayla	»
Yozgat	Bozok	15 günde bir
Zonguldak	Kara Elmas	3 Ayda bir

Sayısı 15 kuruştur

8 Türkdili Matbaası—Balıkesir

Sayı 99

19 - Nisan - 1941

Halkevinin adı

Derisinin adı

Kaç günde bir çıkıyor

Adana

Afyon

Amasya

Antalya

Bağcı

Balıkesir

Bursa

Burdur

Artvin

Denizli

Diyarbakır

Elazığ

Emirhan

Emirhan

Kayseri

Eskişehir

Giresun

İzmit

Karabük

Konya

Manisa

Mardin

Görseller

Taşınır

Yerleşir

Türk Ardeniz

Alın Yaprak

Kaynak

Uludağ

Ölker

Çorlu

İnanc

Karabük

Altın

Yeni Türk

Halk Bilgisi Haberleri

Erzurum

Halkvî

Aksoy

Ün

Genel Müdür V. BORA

Doğuş

Konya

Gediz

İşel

Taşınır

Yeni Milla

Milla

Ölker

İnanc

Bay Ekrem Çavuş

Bay Ekrem Çavuş

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Bay Zeki Eroğlu

Ayık

»

iki ayık

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

iki ayık

Ayık

»

Ayık

iki ayık

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

Ayık

»

» Bütün İve İve

Aza - Hay Abi

Kayabey mualli

Aza - Bay Cemil Atak

bay bey mualli

Aza - Bay Hakk

Lise Türkçe

8 - Köpük

Reis - Mualli

3 Ayda bir

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Aza - Bay Cemil

Türkili Matbaası - Balıkesir

Sayı 15 Kurultu